

Masonlukta Pek İyi Bilinmeyen Dereceler 2:

Büyük Pontif - Yüce İskoçyalı

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nde, pek iyi bilinmeyen bu derecenin unvanı değişik yerlerde birkaç ayrı şekilde geçebilmektedir: *“Büyük Pontif”*, *“Yüce İskoçyalı”* (*Âli İskoçyalı*) ya da *“Büyük Ruhsal Başkan”* ve *Göksel Kudüs'ün Yüce İskoçu*”.

Pontif sözcüğü, Latince “köprü yapımcısı” anlamına gelen **PONTIFEX**'ten alınmadır. Antik Roma'da pontif, tanrılar ile insan arasındaki köprüyü oluşturduğu varsayılan bir din görevlisinin adıydı. Roma İmparatorluğu'nda Hristiyanlık devletin resmi dini olarak kabul edildikten sonra, var olan çeşitli meslek ve sanat kolejlerinin yanı sıra bir de imparatora dinsel konularda danışmanlık yapmak üzere bir *“Pontifler Koleji”* kurulmuştu. Bu kolejin başkanına **PONTIFEX MAXIMUS** denilirdi. “Büyük Pontif” unvanı buradan alınma olabilir.

Nitekim Orta Çağ ve öncesinde, yol ve köprü yapma işini kendilerine meslek edinmiş olan kişilere de pontif denilirdi. Pontiflerin kurumu, başta bina yapımı olmak üzere diğer inşaat işleriyle uğraşanların kurumundan ayrıydı.

Pontifler, 17. yüzyıl başlarına kadar varlıklarını ve bir meslek örgütü olarak birliklerini korudu. Ancak, giderek ağırlaşmaya yüz tutan ekonomik koşullar nedeniyle bağımsızlıklarını sürdüremediler ve bina yapımı işiyle uğraşan mason localarına katıldılar.

İşte bu pontiflerin anısı Çağdaş Masonluğun kendine özgü ilkeleri ve öğretimi çerçevesinde, başta şimdiki Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin tarihsel temelini oluşturan Yetkinleşme Riti (Rite de Perfection) olmak üzere diğer bazı mason ritlerinin kapsamına katıldı.

NİTELİKLER

Bu derecenin çalışmasında başkan, bazı uygulamalarda “*Baş Komandör*”, bazılarında “*Üç Kez Güçlü*”, yardımcılara is “*Birinci Yardımcı Komandör*” ve “*İkinci Yardımcı Komandör*” olarak anılır. Üyelere “*sadık ve gerçek kardeşler*” denir.

Çalışmanın süresi, simgesel olarak “*sonsuz ateşin sabah sunağı için yenilenmesi zamanından, sunakların sonuna dek*” tarzında belirtilir.

ÖZELLİKLER

Bu derecede yapılan bir çalışmada duvarlar mavi renkli perdelerle kaplıdır. Üstlerine altın renkli yıldızlar serpiştirilmiştir.

Doğu bölmesinde, aysız, bulutlu fakat aydınlık bir gecede antik bir kent görüntüsü bulunur. Bazı uygulamalarda bunun yanında 12 sütun vardır. Bazı uygulamalarda “Ant/Yemin Kürsüsü” denilen masanın yanına bir piyestal (sütun temeli) konur ve üzerine küre şeklinde bir ayna yerleştirilir.

Bu derecenin önlüğü, bazı uygulamalarda 12 ayrı figürü içeren bir dikdörtgen biçimindedir. Bazı uygulamalarda ise önlük takılmaz.

Kordon, sol omuzdan sağ kalçaya doğru takılan, 10 cm kadar genişlikte koyu kırmızı renkli bir eşarptır. Her iki yanı birer beyaz şeritle çerçevelenmiştir. Ön yüzünde altın renkli 12 yıldız işlemesiyle **ALFA** ve **OMEGA** harfleri vardır.

Kordonun ucuna asılan biju, altın renkli bir dikdörtgen ya da paralel kenar biçimindedir. Yüzlerinden birinde **ALFA**, diğerinde **OMEGA** ya da bir yüzünde İbrani harfleriyle “*alef*”, diğerinde “*tav*” bulunur.

Bu derecedeki masonlar, ritüelik çalışma sırasında birer beyaz keten cübbe giyer, başlarına üzerinde 12 yıldız yer alan birer mavi takke geçirirler.

ÖĞRETİM KAPSAMI

Bu derecenin öğretiminde doğru ile yanlışın, iyi ile kötü olanın, simgesel olarak karanlık ile aydınlığın karşılaştırılması, bunların üzerine masonik doğrultuda yorumsal bir sonuç çıkarılması deneyimi yer alır.

Bu dereceye kabul töreninde, adaya **PILETUS** denir; büyük pontif olmayı amaçlayan genç bir filozofu temsil eder.

Önce Buda, Ogüstinus, Markus Aurelius ve Simplicius’un düşüncelerini öğrenen aday, bir simgesel yolculuğa çıkarak “*Gölgeler Ülkesi*” denilen yere gider. Burada İskenderiyeli Pilon, Epikür, Hermes ve Müjdecî Yahya ile görüşür; dönüş yolunda ise Şeytan ile tanışır.

Derecenin öğretimi temelde Hristiyanlığa yatkın olsa da **Neoplatonizm** olarak anılan gizemci (mistik) akımın öğeleri üzerinde de özenle durulur.

Bu derecede alfa ve omega harfleri çok önemlidir.

Bu iki harf, derecenin felsefesini simgelemektedir. Alfa başlangıçtır ama omega son değildir; ondan sonra yine alfa vardır. Bu diyalektik nitelikli sonsuz devinim anlayışı, kişiye zorluklar ve felaketler karşısında yılmamayı öğütler. Her şey gelip geçicidir. Sabır gereklidir. Sevgi gereklidir. Asıl olan kaba güç ve bilgisizliğe karşı güçlü kalmak ve onlarla savaşımdır. Öğrenmenin ve bilimin sonu yoktur.

19. yüzyılın dünya çapında pek ünlü masonlarından, birçok yapıtı bulunan Albert Pike, bu derece üzerinde yorumlar yaparken şöyle diyor: **“Tarihte büyük işler başarmış, ileriye köprü yapmış, bugün hayatımızı etkileyen kişiler gibi, her insan da kendinden sonrakilere eser bırakma arzusunu taşır.”** Musa, Napoleon, Muhammed, Konfüçyus, Büyük Petro gibi isimlerin fikirleri ve yaptıkları ile günümüzü etkilemeyi sürdürdüklerini belirtir ve ekler: **“Dünyayı ölümler yönetmektedir; canlılar sadece itaat ederler. Bunlar geleceğe olumlu köprüler atmıştır. Timurlenk gibi tiranların elli bin kafatası ile piramit yaptığı tarihlerde bir çocuk olan Gutenberg’in geleceğe atmış olduğu köprü, insanlık kaderini pek çok kraldan, hanedanlıktan daha çok etkilemiştir.”**

İncil’in “Vahiy” bölümünde, Hristiyanlıkta çok değinilen 12 sayısının yanı sıra sürekli olarak yedi sayısı da vurgulanır.

Albert Pike, bu derece ile ilgili yorumlarında, İncil’deki vahiyleri kabalistik ve gizemci olarak nitelendirdikten sonra, bu dereceye gelenler için Vahiy’in sadece Tanrı’ya varan yüce inan olduğunu ve şeytanın (Lucifer’in) hor görüldüğünü anlatır. Ancak ardından Lucifer’in “ışık veren” olup karanlıkların ruhu için bunun gizemli bir ad olduğunu söyler. İncil’in bu son bölümünün aslında “Zohar” adlı kitap kadar çapraşık ve anlaşılması güç olduğunu ekler.

Şöyle bir soru: «Bu derecedeki masonlardan her birine neden “sadık ve gerçek kardeş” denir. Bu deyiş, diğer derecelerdeki masonlar açısından incitici olmaz mı?»

Aslında böyle düşünmek yanlış olur çünkü bu derecenin ritüelinin bir temel olarak alındığı Vahiy, şöyle bir sözün geçtiği bölümünde buna açıklık getirir: **“Bundan sonra göğün açılmış olduğunu, beyaz bir atın orada durduğunu gördüm. Binicisinin adı “sadık ve gerçek”tir!”.... “Beyaz, temiz, ince ketene bürünmüş olan gökteki ordular, beyaz atlara binmiş Onu izliyorlardı.”** (Vahiy 19: 11 ve 14)

Nitekim daha önce değinmiş olduğumuz üzere, masonlar, bu derecede çalışırken, birer beyaz keten cübbe giymektedir.

Az sonrasında şu deyişi okuruz: **“Yaz çünkü bu sözler güvenilir ve gerçektir”... “Ve bana dedi: Oldu. Alfa” ve “Omega”, başlangıç ve son benim.”** (Vahiy 21: 5-6)

Bu derecede önemli tutulan 12 sayısı ile bağlantılı birçok sözden sonra:

“İşte tez geliyorum! Vereceğim ödüller yanımdadır. Herkese yaptığıının karşılığını vereceğim. Alfa ve Omega, birinci ve sonuncu, başlangıç ve son Ben’im.” (Vahiy 22: 12-13)

İşte Masonluğun pek iyi bilinmeyen bu derecesi, anlaşılması ve yorumu zor böyle alıntılar, anlatılar ve deyişler içeriyor.

